

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	10
Data:	10.04.2024
Pag. 1/12	

FACULTATEA MEDICINĂ NR. 1 ȘI NR. 2

PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

CATEDRA DE FILOSOFIE ȘI BIOETICĂ

APROBAT

la ședința Comisiei de asigurare a calității
și evaluării curriculare în Medicină

Proces verbal nr. 7 din 17.06.24

Președinte, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Pădure Andrei

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății Medicină nr.1

Proces verbal nr. 10 din 18.06.24

Decanul Facultății, dr. hab. șt. med.,
conf.univ.

Plăcintă Gheorghe

APROBAT

la ședința Catedrei de filosofie și bioetică

Proces verbal nr. 08 din 17.05.2024

Șef catedră, dr. hab. în filos., conf. univ.

Ojovanu Vitalie

CURRICULUM

DISCIPLINA: ȘTIINȚELE COMPORTAMENTULUI. SOCIOLOGIE MEDICALĂ

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Ojovanu Vitalie, dr. hab. în filos., conf. univ.

Banari Ion, dr. în filos., conf. univ.

Rubanovici Ludmila, dr. în filos., conf. univ.

Eșanu Anatolie, dr. în filos., conf. univ.

Chișinău, 2024

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	10
Data:	10.04.2024
Pag. 2/12	

I. PRELIMINARII

Necesitatea disciplinei *Științele comportamentului. Sociologie medicală* pentru medicii este determinat de diversele situații lipsite de claritate și precizie cu care lucrătorul medical se confruntă în activitatea sa. Dificultatea respectivă, de obicei oscilează între ce este bine și ce este rău, ce este corect și ce nu este corect, ce este normal și ce este anormal. Ritmul intens care i se impune medicului în practică face să nu realizeze că se confruntă cu multiple greutăți ce implică abilități de comportament. Un stil de comportament personal bine conturat profesional și formare a unor calități morale ce dictează un comportament calm (în general normal) în situațiile dificile din activitate, va finaliza cu sporirea satisfacției pacientului, verticalitatea medicului și, în final, cu calitatea actului medical. În contextul noilor cerințe de pregătire profesională al viitorului medic se realizează cursul *Științele comportamentului. Sociologie medicală* înaintat și recomandat pentru toate specialitățile din sistemul sanitar. În dorința de a crea un comportament echilibrat nu este suficient doar de cunoștințe medicale specializate, dar și de cunoștințe care redau condiția reală de complexitate al relațiilor dintre medic și pacient. Raportul medicului cu pacientul presupune în primul rând abilități de comunicare eficientă formată în temeiul naturii umane, un comportament moral între medic și pacient fundamentat pe esența ființei umane și nu pe aparențele accidentale ce deseori ori survin în actul medical.

Cursul *Științele comportamentului. Sociologie medicală* are scopul să eficientizeze exersarea profesiei medicale, să formeze la viitorul lucrător medical simțul responsabilității ca om și ca specialist. Să-și creeze propriul comportamental în concordanță cu menirea nobilă a profesiei de medic. În paralel cu aceasta studenții se vor familiariza cu esența, noțiunile de bază și componentele intrinseci ale sociologiei medicale.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională

Prezentarea medicinștilor cunoștințe și tehnici de comportament acompaniate de un suport moral profesional, precum și însușirea unor abilități de înțelegere a condițiilor specifice în care se desfășoară actul comunicațional medical, care să asigure o comunicare pentru schimbarea comportamentului părților implicate în relațiile medicale. Familiarizarea cu esența sociologiei medicale, domeniu specific interdisciplinar al medicinei și sociologiei, fără de care în prezent succesul medicinei, în general, și al cele clinice, în special, poate fi unul ratat.

- Limbile de predare a disciplinei: română, rusă, engleză, franceză.
- Beneficiari: studenții anului I, facultatea Medicină 1 și 2.

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	10
Data:	10.04.2024
Pag. 3/12	

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.01.0.002		
Denumirea disciplinei	Științele comportamentului. Sociologie medicală		
Responsabili de disciplină	dr. hab. în filos., conf. univ. Ojovanu Vitalie dr. în filos., conf. univ. Banari Ion dr. în filos., conf. univ. Rubanovici Ludmila dr. în filos., conf. univ. Eșanu Anatolie		
Anul	I	Semestrul	1
Numărul de ore total, inclusiv:			120
Curs	15	Lucrări practice	-
Seminare	30	Lucrul individual	75
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	4

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- ***la nivel de cunoaștere și înțelegere:***
 - ✓ procesul comportamental și funcțiile sale;
 - ✓ modalități de comportament în crearea unor relații funcționale medic-pacient;
 - ✓ criteriile comportamentale ale faptului medical calitativ;
 - ✓ drepturile fundamentale ale omului și să le integreze în conduita profesională;
 - ✓ diverselor situații de manifestare a barierelor comportamentale în relația medic-pacient;
 - ✓ principalele surse de greșeli în medicină și posibilități pentru a le preveni;
 - ✓ drepturile și obligațiile medicului și pacientului;
 - ✓ definirea și esența sociologiei și a sociologiei medicale;
 - ✓ posibilitățile teoretico-aplicative ale sociologiei medicale și importanța acestora pentru medicina contemporană.
- ***la nivel de aplicare:***
 - ✓ capacități de comportament intra și interorganizaționale, în vederea integrării optime în echipa medicală;
 - ✓ imagini adecvate unui lucrător medical prin evitarea situațiilor de malpraxis;
 - ✓ tehnici specifice de depășire a barierelor comportamentale;
 - ✓ comportamentul în relația medic-pacient;
 - ✓ drepturile fundamentale ale omului aplicate în îngrijirea medicală adecvată și la un standard de viață sănătos;
 - ✓ modalități comportamentale interculturale în relația medic-pacient;
 - ✓ reacțiile comportamentale ale pacienților în dependență de personalitate;
 - ✓ calitățile morale în clarificarea problemelor cu privire la viața și sănătatea pacienților ori/și a persoanelor din anturajul lor;
 - ✓ posibilitatea de realizare a investigațiilor sociologice elementare în anumite subiecte din activitatea medicală.
- ***la nivel de integrare:***
 - ✓ modalități comportamentale în condițiile activității medicale;

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	10
Data:	10.04.2024
Pag. 4/12	

- ✓ cunoștințele pentru a organiza sau reorganiza propriul stil de comportament în medicină;
- ✓ imaginea profesională în conformitate cu statutul și rolul social al medicului;
- ✓ cunoștințe și abilități de depistare a surselor de neconformități comportamentale în practica medicală;
- ✓ abilități de depășire a dificultăților comportamentale din medicină;
- ✓ cunoștințe din sociologie medicală pentru o conduită profesională reușită în dialogul cu pacienții din diferite etnii și zone cultural-geografice ale lumii;
- ✓ să aplice tehnici corespunzătoare în studii sociologice elementare;
- ✓ cunoașterea diversităților de medicație și organizare a sistemelor medicale în istoria medicinei, cât și celor curente.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoștințe esențiale din domeniul comportamentului, elocinței, etichetei, comunicării aplicate în practica medicală pentru a eficientiza implicațiile individuale și calitatea actului medical, precum și evidenția factorii comportamentali de risc pentru sănătate.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Comportamentul uman – un complex bio-psiho-social.	2	4	9
2.	Comportament și personalitate.	2	4	9
3.	Concepte de bază ale sociologiei medicale.	2	4	9
4.	Comportament și societate. Elemente de sociologie medicală. Drepturile fundamentale ale omului aplicate în activitatea medicală.	2	4	9
5.	Sisteme medicale: exclusive, tolerante, integrative.	2	4	9
6.	Comportament în context intercultural.	1	2	9
7.	Eticheta și imaginea: elemente esențiale în societatea contemporană.	2	4	9
8.	Comportamente cu risc pentru sănătate.	2	4	12
		15	30	75
Total		120		

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

- Cunoașterea și aplicarea în practică a comportamentului profesional medical.
- Implementarea capacităților de studiere cu ajutorul metodelor sociologice a situațiilor complicate în relațiile cu pacientul, rudele acestuia, colegii de serviciu, comunitatea locală.

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 5/12

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Comportamentul uman – un complex bio-psiho-social	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de comportament uman, formula complexă de constituire și consolidare a comportamentului;• să cunoască criteriile de stabilire a normalității;• să cunoască drepturile fundamentale ale omului și să le integreze în conduita profesională;• să demonstreze implicarea factorilor interni și externi la determinarea comportamentului;• să aplice cunoștințele obținute în determinarea tipurilor de comportamente;• să integreze caracterul moral al omului ce determină conduita profesională.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Conceptul de comportament. Particularitățile comportamentului uman. Surse de investigare a comportamentului uman.</i>2. <i>Domeniul Științelor comportamentului. Științele comportamentului și științele sociale aplicate în sănătate.</i>3. <i>Medicina comportamentală. Psihologia sănătății.</i>4. <i>Factorii de influență asupra comportamentului uman: componentul biologic, psihologic și socio-cultural.</i>5. <i>Tipologii ale comportamentului uman.</i>6. <i>Conceptul de normalitate comportamentală. Normalitatea ca proces. Criterii de normalitate. Norma medicală.</i>7. <i>Drepturile fundamentale ale omului – repere internațional acceptate în constituirea particularităților socio-culturale de definire a normalității comportamentale.</i>8. <i>Tulburări specifice de comportament în unele afecțiuni: sindromul split-creier (Divid ed Brain), schizofrenia, boala Alzheimer, autismul, fobia.</i>
Tema 2. Comportament și personalitate	
<ul style="list-style-type: none">• să definească ce este personalitatea și elementele structurale ale ei;• să cunoască impactul caracterului uman asupra reușitei profesionale;• să aplice reacțiile comportamentale ale diferitor tipuri de personalitate;• să integreze decizii eficiente care modelează diferite tipuri de comportamente particulare.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Conceptul de personalitate. Trăsăturile și structura personalității.</i>2. <i>Comportament și temperament. Tipurile de temperament: coleric, sangvinic, flegmatic și melancolic.</i>3. <i>Comportament și somaticul uman. Tipologiile morfologice.</i>4. <i>Comportament și „psihicos”-ul uman. Tipologiile psihofiziologice și psihologice.</i>
Tema 3. Concepte de bază ale sociologiei medicale	
<ul style="list-style-type: none">• să definească esența și structura domeniului sociologiei;• să cunoască diverse teorii și metode ale sociologiei generale și celei medicale;• să demonstreze particularitățile și posibilitățile aplicative ale sociologiei medicale;• să aplice unele tehnici elementare de studii sociologice în medicină;• să integreze în perspectivă cunoștințele pentru a putea aplica unele studii	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Definiția sociologiei. Funcțiile și ramurile sociologiei contemporane. Teorii ale obiectului de studiu al societății.</i>2. <i>Medicina – domeniu special al studiului sociologic.</i>3. <i>Particularitățile sociologiei medicale.</i>4. <i>Direcțiile de bază ale sociologiei medicale. Subiecte de interes sociologic în medicină.</i>5. <i>Modalități și metode de aplicare a studiilor sociologice în medicina contemporană.</i>

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 6/12

Obiective	Unități de conținut
sociologie proprii.	
Tema 4. Comportament și societate. Elemente de sociologie medicală. Drepturile fundamentale ale omului aplicate în activitatea medicală	
<ul style="list-style-type: none">• să definească conceptul de sociologie medicală, statut și rol social, bioetică, deontologie medicală;• să cunoască tipurile de relație medic-pacient;• să conștientizeze drepturile fundamentale ale omului aplicate în îngrijirea medical adecvată și la un standard de viață sănătos;• să conștientizeze drepturile și obligațiile medicului și pacientului;• să aplice imagini adecvate unui lucrător medical prin evitarea situațiilor de malpraxis;• să integreze imaginea profesională în conformitate cu statutul și rolul social al medicului.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Noțiunea de sociologie și sociologie medicală.</i>2. <i>Caracteristica noțiunilor statut și rol social și conflict de rol.</i>3. <i>Statutul și rolul social al medicului. Rolul social al bolnavului. Relația medic-pacient ca relație de roluri.</i>4. <i>Tipuri, modele și strategii de relație medic-pacient. Stadiile actului medical: anamneză și explorarea simptomelor de către medic; precizarea diagnosticului și decizia în legătură cu tratamentul; complianța la tratament, procesul tratamentului și stadiul posttratament. Acordul informat.</i>5. <i>Drepturile fundamentale ale omului – principii și reguli internaționale menite să asigure acces la îngrijire medical adecvată și la un standard de viață sănătos.</i>6. <i>Malpraxis și noncompliance la tratament ca devieri de la obligația de rol și încălcarea dreptului la viață și siguranță a pacientului. Automedicația.</i>7. <i>Elemente de bioetică și deontologie medicală.</i>
Tema 5. Sisteme medicale: exclusive, tolerante, integrative	
<ul style="list-style-type: none">• să definească de pozițiile sociologiei medicale a noțiunilor de sănătate și boală;• să cunoască la nivel teoretic sistemele medicale ce au evoluat în istoria medicinei și sistemele medicale contemporane;• să demonstreze identificarea diverselor situații de manifestare comportamentală în relația medic-pacient, modele de comunicare eficientă, tehnici de ascultare activă, etc. în dependență de proveniența pacientului din anumite sisteme medicale;• să integreze abilități de identificare a aspectului cultural al bolii cu punerea în act al unui sistem de remedii de ordin cultural.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Sociologia și conceptele ei despre sănătate și maladie, sistemul medical, pluralismul medical, biomedicină, medicalizarea și hegemonia medicală, sindemie.</i>2. <i>Sisteme medicale ale societăților preindustriale: etnomedicina, etnopsihiatria, etnofarmacologia.</i>3. <i>Tipuri de sisteme medicale. Sisteme medicale exclusive: modelul sovietic, francez, american.</i>4. <i>Sisteme medicale tolerante: modelul britanic, german.</i>5. <i>Sisteme medicale integrate: modelul indian. Model chinezesc. Modele medicale ale țărilor lumii a treia.</i>6. <i>Sisteme medicale externaliste și internaliste. Sisteme medicale personaliste și naturaliste. Sisteme medicale locale, regionale, cosmopolite.</i>
Tema 6. Comportament în context intercultural	
<ul style="list-style-type: none">• să definească procesul comportamental intercultural, diferite tipuri de	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Conceptul de cultură și comunicare interculturală. Multiculturalitate,</i>

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 7/12

Obiective	Unități de conținut
<p>comportament intercultural;</p> <ul style="list-style-type: none">• să cunoască surse de gafe interculturale în comportamentul lucrătorului medical;• sa demonstreze componente comportamentale interculturale în relația medic-pacient;• să aplice structural dialogul intercultural;• să integreze teoria comunicării interculturale în dialogul cu pacienții din diferite etnii.	<p><i>interculturalitate, transculturalitate.</i></p> <ol style="list-style-type: none">2. <i>Etnocentrismul și comunicarea interculturală. Etnocentrismul ca problemă a comunicării interculturale.</i>3. <i>Caracteristicile structurale ale comunicării interculturale. Surse de gafe în comunicarea interculturală.</i>4. <i>Comunicarea interculturală medic-pacient.</i>
Tema 7. Eticheta și imaginea: elemente esențiale în societatea contemporană	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunile de Etichetă și Imagine;• să cunoască componentele teoretice de bază ale Etichetei și Imaginei pentru posibilitatea aplicării acestora în conduita cotidiană și cea profesională;• sa demonstreze succese ori lacune comportamentale în micro-mediul social;• să aplice în practică abilități de cunoaștere a elementelor etichetei și a imaginii personale;• să integreze abilitățile teoretico-practice de imagine și etichetă medicală cu alte componente de bază ale activității medicale.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Eticheta. Din istoria etichetei. Elemente ale codului bunelor maniere.</i>2. <i>Comportamentul în viața profesională.</i>3. <i>Imaginea element esențial în societatea contemporană. Conceptul de imagine. Imaginea personală.</i>4. <i>Limbajul vestimentației și a accesoriilor. Limbajul culorilor. Garderoba feminină și masculină.</i>5. <i>Imaginea: particularități generale.</i>6. <i>Imaginea medicinistului și a medicului.</i>7. <i>Elemente de programare neurolingvistică: metamodelul, arta de a pune întrebări, degete și cuvinte critice, reprezentarea senzorială, cheile de acces vizual și cum ținem obiectivele.</i>
Tema 8. Comportamente cu risc pentru sănătate	
<ul style="list-style-type: none">• să definească formele (varietățile) și conținutul comportamentelor cu risc pentru sănătate;• să înțeleagă cunoștințele necesare depistării a comportamentelor deviante și nocive;• să cunoască clasificarea conduitelor deviante;• sa demonstreze capacități comunicațional-comportamentale pentru întreținerea unui dialog medic-pacient în cazul depistării comportamentelor deviante sau nocive, cu scopul anihilării sau diminuării deprinderilor respective;• să aplice subiecte bioetice în clarificarea problemelor cu privire la viața și sănătatea pacienților ori/și a persoanelor din anturajul lor;	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Noțiune de conduită deviantă. Importanța anihilării acesteia în societate și medicină.</i>2. <i>Clasificarea conduitelor deviante.</i>3. <i>Tulburări de personalitate. Sindroame comportamentale în bolile psihice.</i>4. <i>Violența în familie. Deviații sexuale.</i>5. <i>Stări persistente de conflict.</i>6. <i>Comportamentul nociv pentru sănătate: caracteristica generală.</i>7. <i>Delimitarea celor principalelor probleme ale comportamentului nociv.</i>8. <i>Suprasolicitarea fizică și nervoasă. Alimentația dezechilibrată.</i>9. <i>Fumatul, consumul de alcool și de droguri.</i>10. <i>Comportamentul față de medicament: repulsie, indiferență, deprinderi, abuz. Efectul Placebo.</i>11. <i>Aspecte generale ale procesului de</i>

	CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 8/12	

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> să integreze proiectarea, susținerea și evaluarea unui discurs adaptat criteriilor de prevenire a comportamentelor deviante sau nocive. 	<i>schimbare comportamentală: principii și etape în evaluarea schimbării comportamentului.</i> 12. Condițiile esențiale pentru schimbarea comportamentului.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

- **Competențe profesionale (specifice) (CS)**
 - **CP1. Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare.** Aplică cadrul legal și normativ în activitatea practică. Respectă normele de etică și deontologie. Asigură respectarea normelor etico-deontologice și se conduce de prevederile codului eticii medicale. Promovează relațiile colegiale cu colegii de serviciu. Desfășoară activități libere și independente conform jurământului profesiei de medic. Cunoaște și respectă drepturile și normele tehnice privind regimul sanitaro-igienic și antiepidemic în diverse situații socio-medicale conform legislației în vigoare. Cunoaște și respectă prevederile contractului colectiv de muncă, normele de protecție și tehnica securității și sănătății la locul de muncă. Asigură conformitatea și corectitudinea îndeplinirii obligațiilor de serviciu în acordarea de îngrijiri populației în instituțiile medico-sanitare publice, private și comunitare. Încurajează decizia etică informată și respectă decizia pacientului.
 - **CP2. Cunoașterea adecvată a științelor despre structura organismului, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice, cât și a relațiilor existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social.** Cunoaște structurile, funcțiile fiziologice ale organelor și sistemelor de organe la subiecții sănătoși. Recunoaște procesele fiziologice și patologice ale ființei umane și răspunsurile psihosociale ale indivizilor în diferite stări de sănătate. Cunoaște terminologia relevantă pentru semnele și simptomele importante care sunt derivate din diferite stări fiziopatologice. Identifică procesele fiziopatologice și exprimarea lor, precum și factorii de risc care determină sănătatea și boală în diferitele etape ale ciclului vieții. Apreciază relația dintre starea de sănătate, mediul fizic și social al ființei umane. Cunoaște evoluția posibilă și complicațiile la care duc principalele procese patologice.
 - **CP5. Integrarea interdisciplinară a activității medicului în echipă cu utilizarea eficientă a tuturor resurselor.** Comunică, interacționează și lucrează eficient în colectiv și împreună cu personalul inter-profesional, indivizii, familiile și grupurile de persoane. Interacționează eficient cu alți profesioniști implicați în îngrijirea pacienților, demonstrând respect pentru colegi și alți profesioniști din domeniul sănătății. Dezvoltă relații de colaborare pozitivă cu membrii echipei implicați în îngrijirea pacienților, precum și capacitatea de a se adapta la schimbare. Oferă suport adecvat și oportun pentru utilizatorii de servicii în orientarea în sistemul de sănătate, inclusiv servicii, accesul la îngrijiri și resursele disponibile. Utilizează eficient abilitățile lingvistice, tehnologiile informaționale și competențele de comunicare.
- **Competențe transversale (CT)**
 - **CT1. Autonomie și responsabilitate în activitate.** Aplicarea regulilor de muncă

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	10
Data:	10.04.2024
Pag. 9/12	

riguroasă și eficientă, manifestarea unei atitudini responsabile față de realizarea sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare. Promovarea raționamentului logic, a aplicabilității practice, a evaluării și autoevaluării în luarea deciziilor.

- **CT3. Realizarea abilităților de interacțiune și responsabilitate sociala.** Identificarea obiectivelor, resurselor disponibile, condițiilor de finalizare a sarcinilor, determinarea etapelor și duratei lucrului, termenilor de realizare aferente. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă pluridisciplinară și aplicarea de tehnici de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei și cu beneficiarii serviciilor. Asigurarea desfășurării eficiente și implicării responsabile în activitățile de organizate a muncii în echipă.
- **CT4. Dezvoltare personală și profesională.** Autoevaluarea obiectivă a necesităților de formare profesională continuă în scopul prestării serviciilor de calitate și adaptării la dinamica cerințelor politicilor în sănătate și pentru dezvoltarea personală și profesională. Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

✓ Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- să distingă componentele unui act comportamental eficient;
- să identifice caracterul vertical moral al omului pentru a profesa cu succes medicina;
- să păstreze echilibrul emoțional și moral în situațiile profesionale dificile;
- să stabilească sursele de greșeli întâlnite în cursul desfășurării relației medic și pacient;
- să ia decizii constructive în situații conflictuale fie cu pacienții, fie cu colegii de serviciu;
- să perfecționeze tehnicile și strategiile, tipurile și modelele de comportament în activitatea profesională și în viața cotidiană;
- să aprecieze valoarea și necesitatea unui comportament moral în realizarea actului medical;
- să caracterizeze conduitele deviate și nocive pentru a promova comportamentul sănătos de viață.

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu cartea și TIC.	Lucrul sistematic în biblioteca și mediateca. Explorarea surselor electronice actuale referitor la tema pusă în discuție.	1. Calitatea judecăților formate, gândirea logică, flexibilitatea. 2. Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie.	Pe parcursul semestrului
2.	Referat.	Analiza surselor relevante la tema referatului. Analiza, sistematizarea și sinteza informației la tema propusă. Alcătuirea referatului în	1. Calitatea sistematizării și analizei materialului informațional obținut prin activitate proprie.	Pe parcursul semestrului.

	CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 10/12	

		conformitate cu cerințele în vigoare și prezentarea lui la catedră.	2. Concordanța informației cu tema propusă.	
3.	Analiza studiului de caz.	Alegerea și descrierea studiului de caz Analiza cauzelor problemelor apărute în studiul de caz. Prognosticul cazului cercetat. Deducerea rezultatului scontat al cazului.	1. Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigare proprie. 2. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute.	Pe parcursul semestrului.

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Metode de predare și învățare utilizate**

Prelegerea constă într-o expunerea interactivă a conținutului de baza a cursului. Seminarul și activitatea extraauditivă a studentului presupune aplicarea a unui șir de metode după cum urmează: conversația euristică, problematizarea, brainstorming, lucrul în grup, studiul individual, dezbateră, rezolvarea situațiilor de problemă, joc de rol, studiul de caz.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

Studiul textelor de documente; jocurile de rol; studiul de caz; instruirea asistată de calculator.

- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- ✓ Evaluarea nivelului de implicare a studenților și calității acesteia în realizarea sarcinilor curente;
- ✓ Evaluarea răspunsurilor (argumentelor și deciziilor studenților) la întrebările situațiilor de problem sau studiilor de caz;
- ✓ Evaluarea lucrării de control.

Finală: Examen.

Proba finală (examenul) constă dintr-un test în scris în sistemul SIMU cu complement simplu și compus.

Răspunsurile se apreciază cu note de la 0 până la 10 în conformitate cu regulamentele naționale de evaluare a cunoștințelor și competențelor. Media anuală se formează din suma tuturor notelor împărțită la numărul de note acumulat.

Nota finală va fi calculată din nota medie anuală (coeficientul 0,5) și nota la proba finală (coeficientul 0,5).

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	

	CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 11/12	

5,51-6,00	6	D
6,01-6,50	6,5	
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

- Ojovanu V. (coord.). Comunicare și comportament în medicină (cu elemente de bioetică). Suport de curs. Chișinău: CEP Medicina, 2016.
- Spinei Angela. Comunicare și comportament. Chișinău: CEP Medicina, 2005.
- Fica Simona, Minea Liudmila. Ghid de comunicare și comportament în relația cu pacientul. București: Editura Universitară „Carol Davila”, 2008.
- Miu Nicolae. Științele comportamentului. Cluj-Napoca: Editura Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, 2004.

B. Suplimentară:

- Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Medicina, 2004.
- Birkenbihl Vera F. Semnalele corpului. Cum să înțelegem limbajul corporal. București: Gemma Pres, 1999.
- Campbell Alastair, Gillett Grant, Jones Gareth. Medical ethics. Oxford: Oxford University Press, 2006.
- Codul cadru de etică (deontologic) al lucrătorului medical și farmaceutic. Chișinău: Min. Săn. al R.Mold., 2008.
- Cole Thomas R., Carlin Nathan S., Carson Ronald A. Medical humanities. An introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
- Cornelius Helena. Știința rezolvării conflictelor. București: Ed. Știința și Tehnica, 1996.
- Gramma Rodica, Paladi Adriana. Behavioral sciences: compendium. Didactic material for medical students. Chisinau: Medicina, 2011.
- Guillemont A., Laxenaire M. Anorexie mentale et boulimie. Le poids des facteurs socioculturels. Ed. Masson, 1994.
- Jung C. G. Descrierea tipurilor psihologice. București: Ed. Anima, 1994.

**CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 12/12

10. Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic (Nr. 264 din 27.10.2005).
În: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313062>.
11. Marinescu A. Codul bunelor maniere astăzi. București: Ed. Humanitas, 2002.
12. Munteanu D. Politețe și bună cuviință. București: Ed. Ramida, 1992.
13. O'Neill Onora. Autonomy and trust in bioethics. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
14. Pascu Rodica. Comunicare interculturală. Sibiu: Editura Universității "Lucian Blaga", 2007.
15. Pasecnic V. Psihologia imaginii. Chișinău: Știința, 2006.
16. Popa-Velea O. Științele comportamentului uman. Aplicații în medicină. București: Ed. Trei, 2010.
17. Râmbu Nicolae. Comunicare interculturală. Suport de curs universitar. În: Comunicare socială și relații publice. Iași: Editura Universității "Al. I. Cuza", 2007, p.167-218.
18. Rogoza L. Etică și Deontologie medicală. Brașov: Editura Universității TRANSILVANIA, 2006.
19. Smith Stephen W. End-of-life decisions in medical care: principles and policies for regulating the dying process. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
20. Мягков И.Ф., Воков С.Н., Чаев С.И. Медицинская психология. Москва: Логос. 2003.